

GAVUCHEB

Galerie výtvarného umění v Chebu
Galerie der bildenden Kunst in Eger
Zima / Winter 2017

Václav Malina, Milan Maur, Paralelní roky / Parallele Jahre

GAVU – Velká galerie / Grosse Galerie
12. 1. – 26. 3. 2017

Kurátor / Kurator: Marcel Fišer

Vernisáž ve středu 11. ledna v 17.00

8. února, 17.00, komentovaná prohlídka s autory a kurátorem
22. března, 17.00, přednáška M. Fišera České konceptuální umění

Milan Maur, Stín vržený hrušní / Schatten, geworfen durch einen Birnbaum, 1992, olej, plátno / Öl, Lnw., 140 x 140 cm, „11. října 1992 jsem se na své zahradě dotýkal kmenu hrušně a obkresloval stín, který vrhala.“ / „Am 11. Oktober 1992 habe ich in meinem Garten den Stamm eines Birnbaums berührt und den Schatten nachgezeichnet, den er warf.“

Antonín Střížek, Ježíš / Jesus, 1994

GAVU – Opus magnum

12. 1. – 2. 4. 2017

Kurátoři / Kuratoren: Marcel Fišer, Michaela Ottová

Vernisáž ve středu 11. ledna v 17.00

25. ledna, 17.00, přednáška Michaely Ottové Ikonografie

Sedícího Krista

Antonín Střížek, Ježíš / Jesus, 1994, olej na plátně / Öl auf Lnw., 110 x 95 cm

Šárka Koudelová, PRISM

GAVU – Malá galerie / Kleine Galerie

5. 1. – 26. 3. 2017

Kurátor / Kurator: Radek Wohlmuth

Vernisáž ve středu 4. ledna v 17.00

Šárka Koudelová, Hand, 2016, olej na březové desce / Öl auf die Birke-Platte, 80,5 x 60,5 cm

Výstava je pohledem na 80. a 90. léta v tvorbě dvou plzeňských umělců, shodně narozených v roce 1950. Od roku 1978, kdy se potkali, se jejich umělecké dráhy vyvíjely dlouho souběžně až do roku 1989, kdy se pomalu začaly rozcházet. Po krátkém období, ovlivněném jejich učiteli Jiřím Paterou a v Malinově případě i Zdeňkem Sýkorou, dospěli v letech 1983–84 už v relativně pozdním věku k projevu, který patřil k tomu nejaktuálnějšímu, co u nás na poli výtvarného umění vznikalo. Oba tehdy byli vnímáni jako nedílná dvojice. Jejich práce byly rámcově podobné (měly konceptuální charakter, reflektovaly přírodu), zároveň se i navzájem velmi odlišovaly. Milan Maur dospěl až k čistě konceptuálnímu projevu, jehož výstupy se stále ještě převážně odehrávaly v mědiu obrazu či kresby. Václav Malina nikdy malovaný obraz neopustil a jeho tvorba bývá řazena k tzv. metamalbě, tj. malbě reflektující samu sebe, svou historii a prostředky. Zatímco Maur je meditativní introvert a jeho práce nás zavádí na hranici sílna a ticha, Malina naopak zvukně extrovert, který ve svých obrazech pracuje s výrazovou silou nelomených barev, a jeho vrcholné obrazy jsou nikoliv náhodou inspirovány jazzem.

Die Ausstellung blickt zurück auf die 80er und 90er Jahre im Schaffen von zwei Pilsener Künstlern, die beide im Jahr 1950 geboren wurden. Vom Jahr 1978 an, als sie sich zum ersten Mal trafen, entwickelten sich ihre künstlerischen Wege lange Zeit parallel bis zum Jahr 1989, als sie begannen sich voneinander zu entfernen. Nach einer kurzen Zeit, die von ihren Lehrern Jiří Patera und im Falle Malinas auch Zdeněk Sýkora geprägt war, gelangten sie in den Jahren 1983–1984 in schon relativ fortgeschrittenem Alter zu einem künstlerischen Ausdruck, der zu dem aktuellsten von dem gehörte, was damals in der Tschechischen Republik auf dem Gebiet der bildenden Kunst entstand. Beide wurden damals als ein untrennbares Zwillingpaar wahrgenommen. Ihre Arbeiten waren im großen Rahmen ähnlich (sie hatten konzeptuellen Charakter, reflektierten die Natur), zugleich unterschieden sie sich aber voneinander. Milan Maur gelangte bis zu einer rein konzeptuellen Äußerung, sein Output spielte sich immer noch überwiegend in den Medien des Gemäldes und der Zeichnung ab. Václav Malina verzichtete niemals auf das gemalte Bild und sein Schaffen wird häufig der sog. Metamalerei zugeordnet, d. h. einer Malerei, die sich selbst, ihre Geschichte und ihre Mittel reflektiert. Während Maur ein meditativ introvertierter Mensch ist und seine Arbeiten uns an die Grenze der Leere und der Stille führen, ist Malina dagegen volltönend extrovertiert und arbeitet in seinen Bildern mit der Ausdruckskraft ungebrochener Farben. Es ist durchaus kein Zufall, dass seine besten Werke vom Jazz inspiriert sind.

V roce 1994 proběhlo v ašském muzeu výtvarné sympozium AŽ, na které kurátor Marek Pokorný, který odtud pochází, pozval čtyři umělce z nejprogressivnější části tehdejší scény – Vladimíra Skrepla, Antonína Střížka, Václava Stratila a Stanislava Diviše. Zde Střížek narazil na sochu Odpovírajícího Krista z Aše z 2. desetiletí 16. století, která ho okamžitě zaujala svým nezvyklým, civilně působícím pojetím. Ašský Kristus patří do skupiny téměř totožných soch vytvořených v chebské dílně, z níž hned tři jsou vystaveny ve stálé expozici Gotika v GAVU Cheb. Po jejím otevření v roce 1993 mezi nimi byl i Kristus z Aše, pak se však přesunul do nově zřízené expozice ašského muzea a byl nahrazen jinou sochou z této skupiny, tehdy nově objevenou na faře v Chebu. Socha představuje Krista sedícího na stylizovaném skalisku a podpírajícího si levou rukou hlavu v okamžiku, kdy se po bičování a korunování trnovou korunou zastavuje během cesty na Golgotu, aby si odpočinul. Střížek si z muzea odnesl prospekt s fotografií, podle které pak doma v ateliéru (interpretace fotografií je standardní metodou jeho práce) namaloval dva téměř totožné obrazy. Motiv zde zasadil mezi stylizované paneláky, připomínající kubizované pozadí gotických obrazů. Jeden z nich byl zakoupen do soukromé sbírky, druhý je nyní vystaven v Chebu ve formátu jednoho díla opus magnum. Je to už druhé ohlédnutí za sympoziem po výstavě Zbytky, jež v roce 2015 prezentovala cyklus Stanislava Diviše, inspirovaný historickými vzorníky ašských textílek.

Im Jahr 1994 fand im Museum in Asch ein Künstlersymposium statt, zu dem der Kurator Marek Pokorný, der von dort stammt, vier Künstler aus dem progressivsten Teil der damaligen Szene eingeladen hatte - Vladimír Skrepl, Antonín Střížek, Václav Stratil und Stanislav Diviš. Hier stieß Střížek auf eine aus Asch stammende Statue eines Christus in der Rast aus dem zweiten Jahrhundert, die ihn augenblicklich durch ihre ungewöhnliche, schlicht wirkende Ikonografie gefangen nahm. Der Ascher Christus gehört zu einer Gruppe fast identischer, in einer Egerer Werkstatt geschaffener Statuen, von denen gleich drei in der ständigen Ausstellung gotischer Plastik in der Galerie der bildenden Kunst in Eger ausgestellt sind. Nach der Eröffnung der Ausstellung im Jahr 1993 befand sich unter ihnen auch der Ascher Christus, später wurde er jedoch in die neu eingerichtete ständige Ausstellung des Ascher Museums verbracht und durch eine weitere Statue aus dieser Gruppe ersetzt. Die Statue stellt den auf einem stilisierten Felsblock sitzenden und seinen Kopf mit der linken Hand stützenden Christus in dem Augenblick dar, als er nach der Geißelung und der Krönung mit der Dornenkrone auf dem Weg nach Golgatha einem Halt macht um sich auszuruhen. Střížek hatte aus dem Museum einen Prospekt mit einer Fotografie mitgenommen, nach der er dann zu Hause im Atelier zwei fast identische Bilder malte (die Interpretation von Fotografien gehört im Übrigen zu den Standardmethoden seiner Arbeit). Das Motiv versetzte er hier zwischen stilisierte Plattenbauten, die an einen kubistischen verfremdeten Hintergrund gotischer Gemälde erinnern. Eines der beiden Bilder wurde in eine Sammlung verkauft, das andere wird jetzt in Eger im Rahmen des Ausstellungsformats „Opus magnum“ ausgestellt.

Ústředním tématem této výstavy Šárky Koudelové (*1987) je osobní zkušenost s mineralogií. Zabývá se jí už od dětství a dnes představuje základní inspirační zdroj její tvorby v těch nejširších souvislostech. Dokládají to i vystavené obrazy, v nichž se vedle četných odkazů na minerály objevují i pseudovědecké a alchymistické reálie navozující hledačskou atmosféru. Tím nejdůležitějším nerostem je pro ni opál, a to především z iniciačních důvodů. Byl to totiž první minerál, který sama sbírala na rozoraných polích nedaleko Českých Budějovic, kde trávil část svého dětství. Ústředním exponátem výstavy je proto video, zachycující cestu na původní jihočeská naleziště, kterou podnikla spolu s kurátorem výstavy.

Šárka Koudelová vystudovala v letech 2010–2016 pražskou Akademii (Vladimír Kokolia, Jiří Petrbok, Vladimír Skrepl). V roce 2015 byla vybrána mezi finalisty Ceny kritiky za mladou malbu a získala 3. místo. V letech 2012 až 2015 provozovala spolu s Ondřejem Basjukem k.art.on gallery v rámci Karlin studios v Praze.

Das zentrale Thema dieser Ausstellung von Šárka Koudelová (*1987) ist ihre persönliche Erfahrung mit der Mineralogie. Schon von Kindheit an beschäftigt sie sich mit ihr und heute stellt die Mineralogie die grundlegende Inspirationsquelle ihres Schaffens in den weitesten Zusammenhängen dar. Das zeigen auch ihre hier ausgestellten Bilder, in denen neben zahlreichen Verweisen auf Minerale auch pseudowissenschaftliche und alchymistische Realien auftauchen, die eine Schatzsucheratmosphäre hervorrufen. Das wichtigste Mineral ist für sie der Opal, und zwar vor allem aus Initiationsgründen. Das war nämlich das erste Material, das sie selbst auf den frisch gepflügten Feldern in der Umgebung von Budweis sammelte, wo sie einen Teil ihrer Kindheit verbrachte. Zentrales Exponat der Ausstellung ist deshalb ein Video, das den Weg zu der ursprünglichen südböhmischen Fundstätte festhält, den sie gemeinsam mit dem Kurator zurückgelegt hat.

Šárka Koudelová absolvierte in den Jahren 2010–2016 die Prager Akademie der bildenden Künste (Vladimír Kokolia, Jiří Petrbok, Vladimír Skrepl). Im Jahr 2015 wurde sie Finalistin im Wettbewerb um den Preis der Kritik für junge Malerei und landete auf dem 3. Platz. In den Jahren 2012 bis 2015 betrieb sie gemeinsam mit Ondřej Basjuk die k.art.on gallery im Rahmen der Karlin studios in Prag.

Možnosti malby / Möglichkeiten der Malerei: Frauknecht – Kotyza – Patera – – Tázler, Plzeňští malíři ve sbírkách GAVU Cheb / Pilsener Maler in den Sammlungen der GAVU Cheb

GAVU – Výstava z depozitáře / Ausstellung aus dem Depot
12. 1.–23. 4. 2017
Kurátor / Kurator: Petr Jindra
Vernisáž 11. ledna v 17.00

Vladivoj Kotyza, Nový pohled / Neue Ansicht, 1978–1979, olej, plátno / Öl, Lnw., 80,5 x 101 cm

Plastimat

Retromuseum – Výstavní sál / Ausstellungssaal
2. 2. 2016–30. 4. 2017
Kurátor / Kurator: Jan Mohr
Vernisáž 1. února v 17.00

Prádelní koš / Korb für gebrauchte Wäsche, Jiří Hofman, návrh / Entwurf, 1980, realizace od roku / Herstellung seit 1982, plast / Plastik, Plastimat Liberec

Anna Vystydová, Tohle byla moje nejmilejší panenka! / Das war meine liebste Puppe!

Retromuseum – Nad schody / Über der Treppe
3. 11. 2016–29. 1. 2017
Kurátorka / Kuratorin: Daniela Kramerová

Pan Vajíčko. Charakter československé reklamy / Herr Ei. Der Charakter der tschechoslowakischen Werbung

Retromuseum – Nad schody / Über der Treppe
2. 2. 2016–28. 5. 2017
Kurátor / Kurator: Pavel Ryška
Vernisáž 1. února v 17.00

Stálé expozice / Dauerausstellungen

Gotika / Gothik

GAVU – 2. patro / 2. Stock

Moderní a současné umění / Moderne und zeitgenössische Kunst

GAVU – 1. patro / 1. Stock

Životní styl a design v ČSSR / Lifestyle und Design in der CSSR

Retromuseum – přízemí / Erdgeschoß

V cyklu komorních výstav „ze sbírek“ v jednom sále stálé expozice jsou nyní prezentovány obrazy čtyř plzeňských malířů Karla Frauknechta (1925–1994), Jiřího Pateru (1924–2003), Miroslava Tázlera (1925–2006) a Vladivoje Kotyzy (*1943). Jejich zastoupení ve sbírkách je ještě bohatší, než bylo možné vystavit, a to i díky tomu, že v Chebu několikrát vystavovali (Patera s Kotyzou dokonce samostatně). Trojice prvně jmenovaných tvořila v době normalizace jakousi neformální skupinu (spolu s básníkem a experimentálním výtvarníkem Josefem Hrubým). Výtvarným názorem se sice navzájem odlišovali, pojilo je však těsné přátelství a také společné vystavování, mj. v roce 1982 i v Chebu. Už předtím byli všichni tři zastoupeni na 1. trienále jihočeských, severočeských a západočeských výtvarných umělců (1968–69), důležité výstavě, která se zapsala do dějin galerie. O generaci mladší Vladivoje Kotyza maluje už od studií na pražské Akademii v 60. letech v duchu fantastického realismu. Okruh, k němuž tehdy patřil (Mikuláš Rachlík, Jan Jedlička), byl teprve nedávno znovuobjeven výstavami v Galerii města Plzně a Galerii hlavního města Prahy.

Im Zyklus der intimen Ausstellungsreihe „Aus den Sammlungen“ werden jetzt in einem Saal der Dauerausstellung Werke der vier Pilsener Maler Karel Frauknecht (1925–1994), Jiří Patera (1924–2003), Miroslav Tázler (1925–2006) und Vladivoj Kotyza (*1943) präsentiert. Die drei zuerst genannten bildeten in der Zeit der Normalisierung (gemeinsam mit dem Dichter und experimentellen bildenden Künstler Josef Hrubý) eine informelle Gruppe, sie verband jedoch nicht eine gemeinsame malerische Auffassung, sondern eher eine enge Freundschaft und gemeinsames Ausstellen, so im Jahr 1982 auch in Eger. Der um eine Generation jüngere Vladivoj Kotyza malt schon seit seinen Studien an der Prager Akademie der bildenden Künste in den 60er Jahren im Geist des phantastischen Realismus. Der Kreis, zu dem er damals gehörte (Mikuláš Rachlík, Jan Jedlička), erlebte erst kürzlich seine Wiederentdeckung durch Ausstellungen in der Galerie der Stadt Pilsen und der Galerie der Hauptstadt Prag.

Výrobky z libereckého Plastimatu nechyběly za socialismu v žádné domácnosti. Podnik založený v roce 1946 v Jablonci zprvu vyráběl komponenty pro elektrotechnický a automobilový průmysl. O sedm let později vznikl nový moderní závod v Liberci a výroba se začala orientovat na spotřební zboží. V Liberci a sedmi dalších závodech rozestých po celých Čechách vyráběl ohromné množství výrobků – kbelíky, dětské vaničky, koše na prádlo, kanystry, nejrůznější vybavení do kuchyně, jako podnosy, mísy na těsto, chlebovky, kořenky, šlehače a řadu dalších, jejichž elegantní podobu navrhovali jeho vlastní designéři (nejznámějším je Jiří Hofman). Některé z nich najdete i ve stálé expozici Retromusea, červená ošatka se stala dokonce jeho symbolem, když se ocitla na obálce jeho katalogu. Po roce 1989 podnik prošel úspěšnou privatizací a pod názvem Magna se opět vrátil ke svému původnímu programu – spolupráci s automobilovým průmyslem. Po výstavě o „botaskách“ jde už o druhou výstavu Retromusea zaměřenou na jeden konkrétní významný průmyslový podnik socialistického Československa.

Die Erzeugnisse des Reichenberger Unternehmens Plastimat fehlten während des Sozialismus in keinem Haushalt und begleiten den Menschen von der Geburt bis zum Tod. Es produzierte Schnuller für Krabbelkinder und am entgegengesetzten auch Urnen, dazu auch Eimer aller Größen, Kanister, Babybadewannen, Körbe für gebrauchte Wäsche, Küchengeräte, Teigschüssel, Brotbehälter, Gewürzstreuer, Campingsachen und auch Gärtnerbedarf – zum Beispiel Gießkannen. Die Firma Plastimat entstand im Jahr 1946 in Jablonec nad Nisou und war spezialisiert auf Einzelteile für die elektrotechnische Industrie und auch für die ersten Einzelteile für Automobile. Doch damals war bereits klar, dass Plastik das Material der Zukunft ist. Konsumgüter begann das Unternehmen im Großen erst nach dem Jahr 1963 herzustellen, als der neue Betrieb in Reichenberg (Liberec) eröffnet hatte. Nach der Revolution wurde Plastimat zu Magna Bohemia transformiert und jetzt wieder produziert Plastikprodukten und -systemen für Automobilfabriken.

Chebská výtvarnice Anna Vystydová začínala jako designérka hraček v těsné spolupráci se svou spolužačkou a pozdější kolegyní Libuší Niklovou, jejíž harmonikové a nafukovací hračky pro Gumotex Břeclav a Fatru Napajedla byly v posledních letech zařazeny do světových souvislostí. Také Anna Vystydová pracovala od roku 1956 pro Gumotex jako návrhářka plastových postavíček dětí a zvířátek. Její nejznámější hračkou se stal František (1961), panenka, vyráběná do počátku 90. let.

Die Egerer Künstlerin Anna Vystydová begann als Designerin von Spielsachen in enger Zusammenarbeit mit ihrer Mitschülerin und späteren Kollegin Libuše Niklová, deren Ziehharmonika-Spielzeug und aufblasbare Spielsachen für die Firmen Gumotex in Břeclav und Fatra in Napajedla in den letzten Jahren international Aufmerksamkeit gefunden haben. Auch Anna Vystydová arbeitete in den Jahren 1956–1961 für Gumotex als Entwferferin von von Kinder- und Tierfiguren aus Plastik Ihr bekanntestes Spielzeug wurde František (Baby Franzl, 1961), das bis zum Anfang der 90er Jahre produziert wurde.

Drobná výstava se zabývá reklamou v Čsl. televizi, zejména legendární postavíčkou, která ohraničovala reklamní bloky. Televize zprvu k tomuto účelu používala statické titulků. Existovala však i vizuálně přitažlivější řešení, např. krátké animované skeče, která používala západoněmecká televize ZDF. Koncem roku 1966 objednálo reklamní oddělení ČST návrh podobné znělky u Eduarda Hofmana, výtvarníka a režiséra řady úspěšných animovaných filmů. Ze čtyř desítek návrhů byla vybrána postavíčka jednoduchého vejčitého tvaru s buřinkou. Na svá vystoupení měl Pan Vajíčko pouhé dvě vteřiny, což je nejkratší možná doba k provedení výrazné akce; obvykle se jednalo o drobné nehody. Reklamy uváděl po celá 70. a 80. léta a z obrazovek zmizel až po listopadu 1989.

Die kleine Ausstellung befasst sich mit der Werbung im Tschechoslowakischen Fernsehen vom Ende der 60er Jahre bis zum Fall des Kommunismus, insbesondere mit der legendären gezeichneten Figur, die die Werbeblöcke voneinander trennte. Das Fernsehen verwendete zu diesem Zweck zunächst statische Zwischentitel. Es gab jedoch auch eine visuell attraktivere Lösung, beispielsweise kurze Trickfilmsketche, wie sie das westdeutsche öffentlich-rechtliche ZDF verwendete. Ende 1966 bestellte die Werbeabteilung des Tschechoslowakischen Fernsehens den Entwurf eines ähnlichen Erkennungssketches bei Eduard Hofman, einem bildenden Künstler, Bühnenbildner und Regisseur einer ganzen Reihe erfolgreicher Trickfilme. Aus den vier Dutzend Entwürfen wurde eine kleine Figur mit eiförmigem Körper und einer Melone auf dem Kopf ausgewählt. Diesen stummen Verkündiger der Tipps des Fernsehens nannte man Herr Ei ein. Für seine Auftritte hatte er lediglich zwei Sekunden Zeit, was wohl die kürzeste mögliche Zeit zur Durchführung einer markanten Aktion ist; gewöhnlich handelte es sich um kleine Unglücksfälle.

Galerie výtvarného umění v Chebu / Galerie der bildenden Kunst ①

příspěvková organizace Karlovarského kraje
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb
T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163
info@gavu.cz, www.gavu.cz

Retromuseum ②

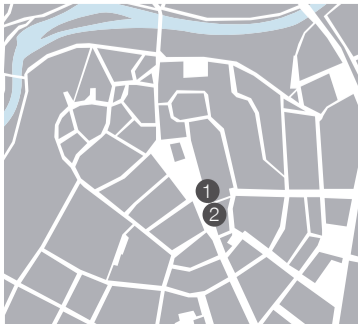
pobočka Galerie výtvarného umění v Chebu
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 17, 350 02 Cheb
www.retromuseum.cz

Otevřeno / Geöffnet: úterý–neděle / Dienstag–Sonntag 10.00–17.00
Vstupné / Eintritt: 80 Kč; 50 Kč (senioři od 60 let, studenti SŠ a VŠ / Senioren ab 60 Jahre, Studenten, Schüler ab 16 Jahre); 10 Kč (žáci ZŠ, studenti SŠ při kolektivní návštěvě / Schüler bis 15 Jahre); zdarma / frei (děti do 6 let, ZTP, ICOM, RG, UHS / Kinder bis 6 Jahre, Behinderte mit Ausweis, ICOM).
Vstupné zahrnuje návštěvu všech stálých expozic a výstav jak v Galerii výtvarného umění, tak i v Retromuseu. / Der Eintritt fasst alle dauerhafte und temporäre Ausstellungen sowohl in der Galerie der bildenden Kunst, als auch im Retromuseum um.
Přednášky: 50 Kč, pro členy galerijního klubu zdarma.

Středý v GAVU

Přednášky a vernisáže se konají vždy ve středu v 17.00.

4. ledna	Šárka Koudelová, PRISM	vernisáž
11. ledna	V. Malina, M. Maur, Paralelní roky; A. Střížek, Ježíš, 1994; Možnosti malby: Frauknecht – Kotyza – Patera – Tázler	vernisáž
18. ledna	Richard Biegel: Francouzská renesanční architektura	přednáška
25. ledna	Michaela Ottová: Ikonografie Sedícího Krista	přednáška
1. února	Plastimat, Pan Vajíčko	vernisáž
8. února	V. Malina, M. Maur, Paralelní roky	komentovaná prohlídka
15. února	Richard Biegel: Francouzská renesanční architektura	přednáška
22. února	Michaela Ottová: Umění italské renesance	přednáška
1. března	Michael Zachař: Joža Uprka	přednáška
8. března	Michaela Ottová: Umění italské renesance	přednáška
15. března	Richard Biegel: Francouzská renesanční architektura	přednáška
22. března	Marcel Fišer: Československé umění	přednáška
29. března	Na dosah II. Současné konceptuální a norimkerka	vernisáž

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR.
Titulní strany / Titelseiten: Výřez z obrazu Václava Maliny „Z cyklu Vzpomínky na impresionismus (Podzimní)“ / Ausschnitt aus einem Bild von Václav Malina „Aus dem Zyklus Erinnerungen an den Impressionismus (Herbstlich)“, 1986, olej na plátně / Öl, Lnw., 129 x 150 cm; Retromuseum, pohled do expozice / Ausstellungsansicht